

doops gezind plus

Licht puntjes

- 2 om te beginnen
- 3 vanuit de stilte
- 4-6 overdenking
Lichtpuntjes
- 7 open ruimte
Glimp van God
- 8 zegenrijk

VOORAF

stralend

Machteld Stam

Het zijn de donkere dagen voor Kerst. Na een avondvergadering op de ADS loop ik het Singel af richting het station. Het is koud. Boven mijn hoofd bevindt zich een heldere sterrenhemel. Niet alleen de sterren fonkelen, maar ook licht dat door de ramen van de huizen naar buiten valt.

Wat er zich achter die ramen afspeelt intrigeert mij. Wie wonen daar? Wat doen ze? Ik zie een man onder een schemerlamp, verdiept in een boek dat op zijn schoot ligt. Een gezin dat onderuit gezakt

op de bank televisie kijkt. En achter weer een ander raam mensen die om een ronde tafel zitten. Hun gelach is buiten hoorbaar. Het zijn kleine inkijkjes in hun verlichte leven.

Maar is dat wel zo? Hoe gaat het werkelijk met deze mensen? Wat houdt hen bezig? Wat zijn hun verwachtingen, hun wensen en verlangens? 'Er is uit 's werelds duistere wolken een groot licht stralend opgegaan' – zingen we met Kerst.

Wat hoop ik daarop. Dat het licht mag stralen, ook voor hen bij wie het nu nog donker is.

PROJECT

inspiratiebron

Shanti Silos nam in 2012 het initiatief om 'lichtpuntjes' te vinden: mensen die 'stralen' en daardoor een inspiratiebron zijn voor anderen. Ze zette de internationale organisatie Light-Works op, die inmiddels meer dan vijfhonderd mensen voor de camera heeft geïnterviewd met de vraag waarom zij stralen.

Meerdere mensen sloten zich aan bij het initiatief, dat werd uitgebreid met een jaarlijks lichtpuntjes-festival, een theatervoorstelling en een *feel good-*

documentaire. De documentaire kwam tot stand door middel van zogenoemd *co-sourcing*: er was geen budget, maar er deden veel mensen vanuit hun enthousiasme en passie mee, om de verhalen over crisis, overwinning, duisternis en geluk verteld te krijgen. Denk aan lichtpuntjes in de bedrijfskantine, in de trein, op een festival, bij een TED-bijeenkomst, of gewoon op straat. Aan het project deden ook enkele bekende Nederlanders mee, zoals Katja Schuurman. Shanti Santos heeft een achter-

grond als bedrijfskundige en is werkzaam als organisatieadviseur, trainer en coach. 'Ik inspireer mensen om zichzelf te inspireren', vertelt ze. 'Dit doe ik als schrijver, spreker, coach, trainer, gastdocent, adviseur en filmmaker. Ik richt me op de thema's 'leven en genieten' en 'potentiebenutting'. Ik zie niet alleen het beste in mensen, maar ga er ook vanuit dat iedereen in staat is zijn of haar potentieel waar te maken.'

Meer informatie over het project *Lichtpuntjes* en een aantal filmpjes zijn te vinden op www.lichtpuntjes.nu.

COLOFON

Doopsgezind Plus is een liturgische, pastorale uitgave van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit.

Doopsgezind Plus verschijnt zes keer per jaar, als bijlage bij het magazine *Doopsgezind NL*.

Redactie Ruud Mulder, Machteld Stam, Johan Tempelaar en Machteld van Woerden

Ontwerp & opmaak Susan de Loor, Kantoordeloor, Haarlem

Fotografie Ramon Philippo, stockfoto's

Druk GBU Media

Oplage 7.000

Papier G-Print Proost & Brandt, FSC-gecertificeerd

Contact redactie

Singel 454 | 1017 AW Amsterdam
T 020 623 09 14 | dn@doopsgezind.nl | www.doopsgezind.nl

© ADS 2018

God van het zicht*

Dit gedicht is geïnspireerd door een uitspraak van de doof-blinde Helen Keller: *Wanneer één deur van geluk zich sluit dan opent een andere zich. Maar meestal staren we zo lang naar de gesloten deur dat we de zojuist geopende niet zien.*

*In de woestijn
plek van uitdaging
van grenzen en uitputting
verlangen naar
onbezorgd leven
tegen beter weten in
is er nog toekomst?*

*In de woestijn
de wanhoop nabij
een vrouw
ze zag het niet meer zitten
vernederd, gehaat,
onzichtbaar gemaakt*

*wachtend op... wie weet de dood
heeft zij nog toekomst?*

*Mensen verdwalen
in de woestijn van hun leven
niet gezien, niet erkend
uit de gratie geraakt
onbegrepen weggejaagd
waar is hun toekomst?*

*In de woestijn van verdriet
om wat verloren ging
in het eigen leven,
of dat van de geliefde*

*door ziekte of dood
onbereikbaar geworden
kan er nog toekomst zijn?*

*Een kleine ontmoeting
een hand op je schouder
een stem die je hart raakt
een glimlach die oplicht
je wordt gezien
langzaam opent zich een deur...*

*Als je het ziet
is er weer toekomst!*

* Genesis 16, 13

Lichtpuntjes

Licht, het is één van de mooiste dingen op aarde. En een verzamelwoord voor talloze soorten licht: daglicht, zonlicht, maanlicht, sterrenlicht, kaarslicht, gefilterd licht, wenkend licht, licht in de duisternis, stoplicht, kroonluchterlicht, een troostend nachtlampje.

Het is niet verwonderlijk dat we in de duistere dagen van december zo naar lichtpuntjes verlangen. Licht is van essentieel belang, zonder licht zien we geen hand voor ogen. Dat heb ik zelf ooit ervaren in een verlaten Indianenreservaat in Amerika, in een tentje dat we gelukkig bij daglicht hadden opgezet. Toen de duisternis inviel, viel die letterlijk op ons hoofd. Er was helemaal niets meer te zien. We kropen rond, tastend op zoek naar de tent. Toen we die weer gevonden hadden, besloten we dat we tot slapens-tijd op de grond zouden gaan liggen om de sterrenhemel te aanschouwen. Ik heb nog nooit zoveel lichtpuntjes gezien. Ik werd als het ware het heelal ingezogen...

Van letterlijke duisternis kun je vrijwel naadloos overspringen naar de figuurlijke betekenis ervan. Je kunt in het volle daglicht rondlopen met volslagen duisternis in je lijf en ziel. In de bijbel wordt heel veel met die lichtsymboliek gespeeld. Dat begint al in de belijdenis die we in Genesis 1 lezen. Waar eerst de aarde woest en doods en duister was, wordt door God het licht tevoorschijn

geroepen, pas dan kan het leven beginnen. Het is in die zin een belijdenis, dat scheppingsverhaal, omdat het geen notulen zijn. Het is de verwoording van de existentiële ervaring dat alles uit Gods scheppende hand is voortgekomen, en dat wij in het duister rond zouden struikelen als Hij ons niet nabij zou zijn.

Eén van mijn lievelingsverhalen is de beschrijving van het lichtend vuur dat het volk Israël de weg door de woestijn wijst als ze daar aan het rond-dolen zijn. Numeri 9, verzen 15 tot 23. De zakelijke informatie daar had met één zin kunnen worden afgedaan. Maar nee, zo'n acht keer wordt omstandig precies hetzelfde verteld: als de lichtende vuurkolom – overdag een wolk – optrekt, trekt het volk op; als de lichtwolk gaat rusten legt ook het volk zich neer. Ik kan deze zich voortdurend herhalende tekst vanaf de preekstoel niet lezen zonder halverwege een beetje te gaan giechelen. En toch raakt een tekst als deze mij diep in mijn ziel. Een licht dat mij door het leven leidt, mij de weg wijst door het doolhof dat deze wereld in wezen is, mijn innerlijk licht voedt en hoedt – ik kan niet zonder.

foto Eddy van den End

een licht dat mij door het leven leidt, mij de weg wijst door het doolhof dat deze wereld in wezen is, mijn innerlijk licht voedt en hoedt

In de Numeri-tekst worden vuur, wolk en de Here God in een schijnbaar nonchalante afwisseling dooreen gehusseld. Maar het beeld dat oprijst uit de tekst is overduidelijk: de mensheid heeft goddelijke leiding nodig, anders is de wereld blijvend een woestijn.

Op talloze plaatsen in de bijbel lezen wij over duisternis waarin naar licht wordt verlangd, om licht wordt gebeden, om licht wordt geschreeuwd. En heel dat verlangen, bidden en schreeuwen komt tot rust in de geboorte van het Christuskind. De bijbelverhalen over en

er moet iets verticaals plaatsvinden,
dan pas verandert de woestijn
in leefbare aarde

rondom die geboorte zijn heel verschillend, maar in wezen gaan ze allemaal over de komst van het Licht in de wereld. Jezus, die zich zou openbaren als de Christus.

In de Adventstijd kijken we reikhalzend uit naar de geboorte van dit goddelijk kind. De wereld wordt versierd met lichtjes, engelenhaar en glanzende balletjes; arrensleeën rijden over de daken, oplichtende kerstherten grazen op bevroren gazons. Talloze lichtpuntjes begeleiden mij als ik 's avonds naar huis rijd.

Toch moet er meer gebeuren dan alleen maar naar die lichtjes staren en blij zijn dat je je weg kunt vinden. Nu ja, 'moeten'? Dat klinkt sommigen vast en zeker als dwingend in de oren. En inderdaad, niets moet, maar als we alleen maar horizontaal in die lichtjes blijven hangen en ze na Nieuwjaar weer in dozen opbergen, verandert er niets in de wereld.

'Het is God meer waard dat Christus geboren worde in de ziel dan Jezus in Bethlehem', schreef Meister Eckhart. Dat is zo ongeveer wat ik bedoel. Er moet iets verticaals plaatsvinden, dan pas verandert de woestijn in leefbare aarde. Als we in het kindeke Jezus 'de Christus' herkennen, en de Christus is het Licht van deze wereld, en dat Licht worde geboren in ons hart – dan worden wij de lichtdragers in deze wereld. Een wereld vol lichtpuntjes.

Ik ga niet rusten tot het zover is. +

Lied aan het licht

*Licht dat ons aanstoot in de morgen
Voortijdig licht waarin wij staan
koud, één voor één en ongeborgen,
licht overdek mij, vuur mij aan.
Dat ik niet uitval, dat wij allen
zo zwaar en droevig als wij zijn
niet uit elkaars genade vallen
en doelloos en onvindbaar zijn.*

*Licht, van mijn stad en stedehouder,
aanhoudend licht dat overwint.
Vaderlijk licht, steevaste schouder,
draag mij, ik ben jouw kijkend kind.
Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen
of ergens al de wereld daagt
waar mensen waardig leven mogen
en elk zijn naam in vrede draagt.*

*Alles zal zwichten en verwaaien
wat op het licht niet is geijkt.
Taal zal alleen verwoesting zaaien
en van ons doen geen daad bekijken.
Veelstemmig licht, om aan te horen
zolang ons hart nog slagen geeft.
Liefste der mensen, eerstgeboren,
licht, laatste woord van hem die leeft.*

Huub Oosterhuis

(Lied 601 uit het Nieuwe Liedboek)

Lichtje van de dag

Glimp van God

Half tien 's avonds: een rustige kerk met enkele mensen. Het is klussenweek 2017 in Dopersduin. We zingen wat en zijn stil.

Dan de vraag: 'Wie heeft er nog een glimp van God meegemaakt vandaag? En zou je daarover willen vertellen?' Glimp van God... ja hoor, ik heb wel wat. En ik vertel over het enthousiasme van het kind met wie ik die dag heb samengewerkt.

De glimp van God bleef bij mij hangen. Zeker toen ik hoorde dat meerdere mensen, verbonden aan Dopersduin, 's avonds rond half tien een kaarsje opstaken. In stille verbondenheid met elkaar.

En zo is het begonnen. Geen kaarsje elke dag, maar wel elke dag een *Glimp van God* op Facebook. Rond half tien – soms iets later, soms iets eerder, maar wel elke dag. In het eerste jaar kon ik driemaal niets plaatsen omdat ik geen bereik had. En eenmaal ben ik het vergeten. Maar verder heb ik elke dag wat gedeeld. Waarom?

Omdat het mij deed beseffen hoe iets kleins toch een glimp van

God kan zijn. Het gaf mij het inzicht dat ik elke dag – ondanks de duisternis van mijn depressiviteit (waar ik helaas regelmatig last van heb) – toch lichtjes had gezien: een mooie les op de Hogeschool, een eendje dat naar mij toe kwam waggelen, een meisje in de bus dat een oude vrouw hielp, een collega die iets grappigs deed en vroeg: 'Is dit nu een glimp?'.

Door het delen van die dagelijkse lichtjes besepte ik regelmatig dat het allemaal niet zo zwart was. En ik las dat andere Facebook-gebruikers dit herkenden. Ook dat stimuleerde mij om door te gaan met de *Glimp van God*.

Tot de zomervakantie. Toen dacht ik: oké, dit was het dan wel. Maar blijkbaar stopt God niet met glimpjes geven. En deze glimpjes bleek ik (hard!) nodig te hebben om mijn dagelijkse dankbaarheid te blijven uiten. Kortstondig, dat wel, want na twee of drie dagen verwijder ik de glimpjes weer. Een glimpje

van God duurt immers meestal ook maar kort. En is soms zelfs maar vaag aanwezig, als een flits, zodat ik zeer alert moet zijn om het glimpje op te kunnen vangen.

*door het delen van
die dagelijkse lichtjes
besepte ik regelmatig
dat het allemaal niet
zo zwart was*

Het schrijven van de Glimp van God heeft me dit geleerd: het kleine en mooie in het leven komt dagelijks voor en is uniek! Om het te kunnen zien en 'vatten', moet ik er voor open durven staan. Aangezien ik me nog steeds verwonder over de aanwezigheid van de glimpjes van God, blijf ik het nog maar even doen: het posten van de *Glimp van God*. +

‘Lichtpuntjes? Man, breek me de bek niet open. De lampen op de gang blijven ’s nachts aan, de deur blijft open. Om eerlijk te zijn doe ik hier nauwelijks een oog dicht!’

Lichten die aanblijven in het ziekenhuis. Een patiënt die ’s nachts op de afdeling wordt binnengebracht via de Spoedeisende Hulp. De patiënt naast je die zo irritant snurkt. En dan die vrouw in de aangrenzende kamer die bijna elke nacht stennis schopt.

Al zijn mensen nog zulke gezegende slapers, als je in een ziekenhuis of verpleeghuis verblijft heb je het slapen minder in de hand. De nachten zijn anders dan thuis en worden vaak verstoord. Juist dan kunnen de

demonen op je afstormen. ‘Word ik nog wel beter?’ ‘Wordt het wel of geen operatie?’ ‘Wat staat me nog te wachten?’ ‘Kan ik straks nog wel naar huis terug?’ ‘Ze komen je alweer zo vroeg wakken!’

Juist in deze tijd van het jaar, met die korter wordende dagen, luistert het nog nauwer aan de bedden. Het lijkt wel alsof het donker het licht de baas is, niet alleen buiten, maar ook van binnen – voor het gevoel van veel mensen die hier zijn opgenomen. Een sombere stemming ligt

zomaar op de loer. Tegelijkertijd zijn mensen in deze kwetsbare situaties extra gevoelig voor een lichtpuntje. Licht dat de rust niet verstoort, maar juist verlicht. Hoop op verbetering van de eigen situatie, de eigen mobiliteit, de eigen regie. Verlangen naar genezing. O, dat er nog leven mag zijn met wie je zo lief zijn – wat wil je graag nog je kleinkinderen zien opgroeien.

‘Weet u wat vannacht zo mooi was? Ik belde de verpleegkundige omdat ik een slaaptabletje wilde. Komt die donkere Surinaamse aan mijn bed, een schat; ik had haar vorige week ook al gezien. Zij komt naast me zitten, pakt mijn hand vast en vraagt hoe het met me is. Nou, ik was meteen helemaal in tranen. Ze heeft wel een half uur aan mijn bed gezeten, en daarna had ik geen pil meer nodig. Ik sliep lang door, als een roos. Over lichtpuntjes gesproken...!’ +